

mu bude moguće. Liječnik je u određeni čas otvorio prozor, i dok je svećenik s protivnog balkona davao odriješene, bolesnik na glas tako se je skrušeno pokajao, da bi se i najtvrde srce ganulo.

Dr. Eberle dodaje, da bi se historijska kritika imala zauzeti za taj slučaj, to više, što je duhovni prijatelj pjesnikova tada (1920.) još živio. Čudi se ipak, što se ti podaci nisu prije iznijeli na vidjelo. Ni mi ne bismo htjeli kategorično tvrditi autentičnost ovog izvještaja, po gotovu i zato, jer nismo niša čuli o kakovu pismenom ili usmenom opozivu napisanih zabluda vjerskih i moralnih, u koje pjesnik i romanopisac pao, i koje je dužan bio opozvati, osobito otkad su mu neke knjige došle na Indeks.

Međutim moglo se i ono skrušenje pjesnikovo pred jednim ili drugim svjedokom smatrati barem kao nekakva zadovoljština.

Činjenica je pak, da se ne samo u spisima pjesnikovim iz mladosti, nego gdje gdje i kasnije nalaze akordi kršćanskog srca, premda sve rjeđe, poput onih izljeva iz »Jesenskog lišća« (Les feuilles d'automne, 1831.) i iz »Sutonskih pjesama« (Les chants du crépuscule, 1835), što ih u odlomcima donosi O. Alexandar Baumgartner u 5. svesku svoga djela »Geschichte der Weltliteratur.«*)

B.

Himba pod plaštem patriotizma u Meksiku.

Poznato je nečovječno progonstvo katoličke Crkve u meksikanskoj republici, koja je gotovo isključivo katolička zemlja. Sadašnji predsjednik republike Calles neprestano se razmeće frazama o vjerskoj slobodi i o patriotskim razlozima, koji tobož sile političku vlast, da se opre izgredima vanjskih elemenata i premoći rimskog pape. Tamošnjim katolicima neda da u čisto vjerskim stvarima slušaju zakonitu vlast, sv. Oca papu i svoje katoličke biskupe, a sve to pod izlikom patriotizma i dužnosti slobodnih građana. Nu on sam, kad provodi svoje drakonske mjere protiv katoličkih biskupa, svećenika, redovnika i neustrašivih lajika, slijepo sluša odredbu nepozvanih vanjskih elemenata, koji ni malo nisu kompetentni na crkvenom polju te su u to zašli posve nepravedno i krutom silom.

Calles je naime slobodni zidar 33. stepena, te se kod ovog nečuvnog progona, što nas sjeća vremena Neronovih (Pijo XI.), ropски drži odlukâ generalnog kongresa latinsko-američkog slobodnog zi-

*) Die französische Literatur, 639.

darstva u Buenos-Aires od g. 1906. Južno-američki nadbiskup iz Caracas-a nedavno je objelodanio ove odluke prema slobodnozidar-skom glasilu »Massonic Journal of Caracas« (br. 10). Tu se spominju ove odluke:

5. Latinsko-američko slobodno zidarstvo pobijati će svakim sredstvom, koje mu stoji na raspolaganje, klerikalnu propagandu kao i osnutak i razvitak redovničkih kuća. Nastojati će ujedno oko istjerivanja redovničkih zadruga iz ovih zemalja. U tu svrhu a) slobodni zidari ne će poslati djece svoje u zavode, kojima upravljaju redovnička društva; b) Slobodni zidari služiti će se svojim uplivom, da svojim ženama izbiju iz glave, a svojoj djeci da zabrane ispovijed kod svećenika; c) Slobodni zidari ništa ne će pridonijeti za uzdržavanje vjerskih društava i njihovih svetišta.

6. Slobodni zidari trsiti će se, da predobiju takove članove političkih stranaka, koji će zastupati njihove ideale i u njihovu smislu glasovati za rastavu Crkve od države, za izgon redovničkih društava, za civilnu ženidbu i ženidbenu rastavu, za čisto svjetovni uzgoj djece, za lajičku podvorbu u bolnicama, za ukinuće vojnog dušobrižništva i drugih klerikalnih zakona.

7. Svaki slobodni zidar dužan je da u profanom svijetu (t. j. izvan slobodnog zidarskog društva) radi prema načelima slobodnog zidarstva. Ko se ogriješi protiv ovog časnog kodeksa, past će u najteže kazne, što ih je odredio zakon slobodnih zidara.

10. Slobodno zidarstvo založiti će se za to, da vlade opozovu svoje poslanike kod Vatikana te ne će priznati papinstvo kao međunarodnu vlast.

Na temelju takovih odluka možemo razumjeti, kako je veliko vijeće slobodnog zidarstva škotskog obreda, što su ga krivo označili »nepolitičkim« (u Italiji!) po svom predsjedniku Luiz Manuel Ropas svečano predalo gospodinu Calles-u slobodnozidarsku medaljicu za zasluge.

Znak je vremena, čini se kod nas u Hrvatskoj varati katolički narod i kovati u zvijezde tobožnje velike zasluge sadašnje meksikanske vlade, koja da štiti vjersku slobodu i bori se samo protiv častohlepkih biskupa i svećenika.

Protiv takova izvraćanja povjesničkih činjenica sam liberalno-protestantski »Manchester-Guardian« od 22. srpnja 1926. veli: »Politika antiklerikalizma sadašnje meksikanske vlade na nesreću izrodila se u pravo progonstvo. Onamo od g. 1914. sistematično su oskvrnjivali crkvene zgrade i predmete, izgonili prelate i svećenike, a to je stanje prema vijestima iz katoličkog izvora trajalo uz kratko prekidanje kroz zadnjih 10 godina meksikanskog nereda...«.

Državni tajnik papu, kardinal Gasparri, među ostalim prosvjedima objelodanio je notu, službeno izručenu svim stranim poslanstvi-

ma, u kojoj se ovako tuži: »Neprekidno Sveta Stolica prima veoma ozbiljne vijesti o bolnoj sudbini Crkve u meksikanskoj republici, gdje se pod himbenim plaštem tobožnje zakonitosti provodi pravo progono-
stvo katoličke Crkve sa strane onih, koji drže u ruci vlast nad tim sažaljenja vrijednim narodom... Dok se izaslanicama drugih vjero-
ispovijesti daje najveća sloboda, uskraćuju katolicima tu slobodu, i to na način, koji bi obeščastio svaki prosvijetljeni narod. U istinu meksikanska vlada uporno ne samo da ne dopušta prisutnost papina delegata, već je tako daleko pošla, te je pod krivim i klevetničkim izlikama izagnala apostolskog delegata Msgra Caruanu. Osim toga i dalje istjeruju iz zemlje strane svećenike i redovnike pa i same Se-
stre, i to tako nečovječno, kako bi se jedva moglo postupati sa prostim zločincima. Nisu se pače ni žalili, samovoljno ograničiti broj urode-
nih svećenika meksikanskih kao i broj biskupija; zatvorili su zavode i sjemeništa i stavili su svećenicima kod vršenja njihove vlasti uvjete, što ih u savjesti svojoj ne mogu primiti. Državne oblasti zaposijedaju crkve, lišene njihovih svećenika, pod izlikom, da su zapuštene«.

P. B.

Naše se vrijeme vraća u pogansko nećudoređe.

Prigodom nedavnog katoličkog kongresa u Bratislavi (Breslau) papa je dne 12. augusta 1926 na pozdrav predsjednika i pripravnog odbora kongresa brzojavno dao oduška svojoj zahvalnosti i svom oduševljenju za ciljeve toga kongresa kao i za živu vjeru i poslušnost revnih vratislavskih katolika. Naročito se veselji papa, što kongres ide za tim, kako bi se jedared obuzdali ljudi našega vremena, koje se vraća u pogansko nećudoređe. Jedino će tako poći za rukom, da se među narodima uspostavi kraljevstvo Isusa Krista, koje »jedino može donijeti željkovani mir i prouzročiti svaku sreću«.

Doista naše se vrijeme vraća u pogansko nećudoređe.

Papa ni najmanje nije slijep za priznavanje velikog dobra, što se i danas čini u svijetu. Rado on konstatuje paradoksnu činjenicu o tolikom broju modernih svetaca i svetica usred ovog pokvarenog svijeta. Diljem prošle svete godine i svakom drugom prigodom. On je u svom neporušivom optimizmu hvalio i sokolio svakij dobri pot-
hvat na vjerskom, ćudorednom, socijalnom i prosvjetnom polju, tra-
žeći doista vječnu i zemaljsku dobrobit svih naroda po »miru Kri-
stovu u kraljevstvu Kristovu«. Ali ga optimizam njegov ne priječi,